

Il servetschs linguistics da l'administraziun federala

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Las valurs democraticas chattan lur expressiun plurilingua en l'entrada da la Chasa federala vest.

mpressum

Broschura edida dals Servetschs linguistics centrals da la Chanzlia federala en collavuraziun cun ils servetschs linguistics dals departaments.
Berna, zercladur 2012

Cuntegn

Pled sin via	5
Ilis servetschs linguistics da l'administraziun federala	6
Organisaziun	8
Ulteriurs servetschs linguistics da la Confederaziun	9
Translaziun e redacziun	10
Qualitad e criteris metodologics	12
Resursas, instruments, proceduras	14
Il talian: sin via a l'egualitad factica	15
Il rumantsch ha ina posiziun particulara	16
Quala è la rolla da l'anglais?	17
Plurilinguitad e novas tecnologias	18
Collavuraziun	20

Pled sin via

Ina produczion remartgabla da texts uffizials en in ritmus accelerà, in basegn creschent da communitgar tant en il meda da massa stampads ed audiovisuals sco en l'internet, tematicas vi e pli spezialisadas e complexas cun terminologias exigentas e sectorialas, innovaziuns tecnicas frequentas en ils instruments da lavur e la necessitad d'in perfecziunament constant... tut quests aspects caracteriseschan l'entira activitad statala dals ultims decennis e pertutgan particularmain er ils servetschs linguistics da l'administraziun federala. Sche nus ans rendain en pli conscients dal fatg che noss stadi federal communitgescha en trais linguas uffizialas e per part en rumantsch ed en englais, survegn la relevanza da questa sfida conturas anc pli considerablas.

Ils servetschs linguistics dals departaments e da la Chanzlia federala elavuran en effect ina quantitad enorma da texts, els collavuran per la publicaziun emnila e simultana dals texts uffizials en tudestg, franzos e talian, els pussibiliteschan la comunicaziun directa tranter la populaziun ed il stadi ed els faciliteschan la lavur plurilingua a l'intern da l'administraziun federala sezza.

Questa brochura preschenta ina part dals process e dals instruments da questa produczion, ella descriva las activitads ch'accumpognan la preparaziun d'in text da la redacziun a la traducziun, da la controlla terminologica a la revisiun, ed ella dat invista en l'organisaziun ed en las proceduras che garanteschon il funcziunament optimal da quest impurtant sector ch'è constantmain en svilup.

Ina seria d'infurmaziuns, utilas tant per generalists sco per spezialists, cumpletta l'interess da questa brochura, respunda a las dumondas dals incumbensaders e correspunda al basegn da stgomi e da cooperaziun cun ils collegas da las administraziuns chantunalas e communalas, dal sector privat, dal mund academic u dad auters pajais.

Buna lectura!

Corina Casanova
Chanceliera federala

Ils servetschs linguistics da l'administraziun federala

Ils servetschs linguistics da l'administraziun federala èn da grond'impurtanza en Svizra, tant sin plaun instituziunal sco er en il context politic: grazia ad els pon las autoritads federalas – il parlament, il Cussegl federal, la Chanzlia federala ed ils departaments – communigar tranter ellas tant sco cun las burgaisas ed ils burgais en las linguas uffizialas da la Confederaziun.

Las linguas principalas en Svizra

populaziun permanenta

(persunas sur 15 onns): 6'519'253 (=100%)

tudestg: 65,6 % (4'276'097)

franzos: 22,8 % (1'487'311)

talian: 8,4 % (548'903)

rumantsch: 0,6 % (36'472)

autras linguas: 15,5 % (1'008'018)

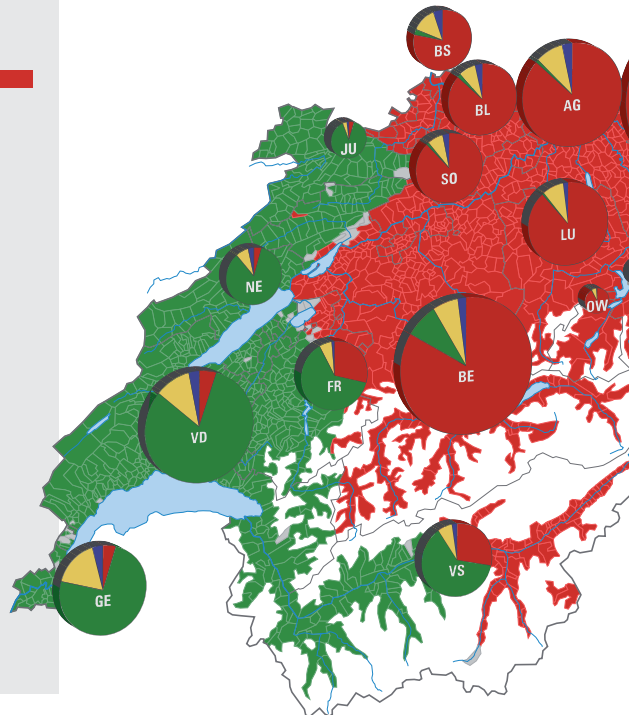
15,8 % da la populaziun han pliras linguas principalas.

Las persunas interrogadas han pudì inditgar pliras linguas principalas; perquai po il total surpassar ils 100%.

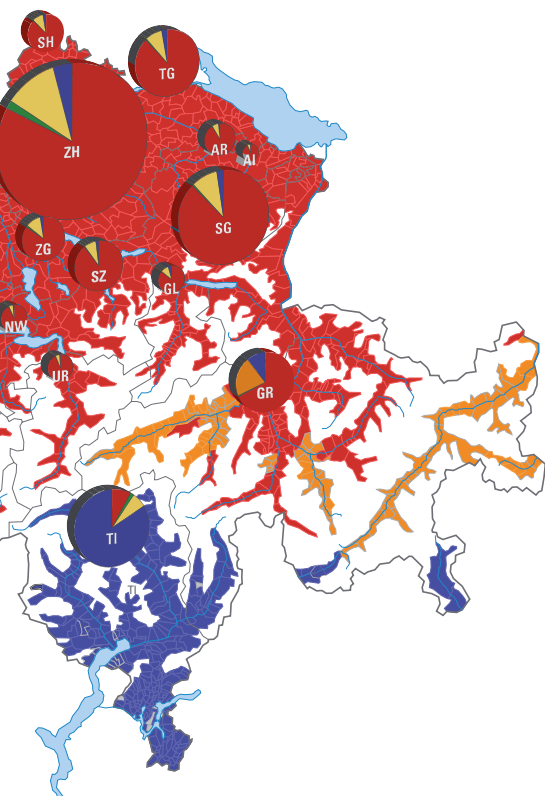
Funtauna: Enquista da structura, UST 2010

Las linguas principalas en ils chantuns

Funtauna: UST 2000

Els procuran ch'ils texts uffizials da la Confederaziun svizra stettian a disposiziun en tudestg, en franzos ed en talian e che las leschas possian vegnir deliberadas e publicadas il medem mument en tuttas trais linguas. Sper las lavurs da translaziun sco talas tutgan tar lur incumbensas er auters aspects linguistics e formals da la redacziun e translaziun da texts per garantir che quels sajan chapaveils, corrects e coerents.

La Svizra, in stadi pluriling

Il tudestg, il franzos, il talian ed il rumantsch èn las *linguas naziunalas* da la Svizra, sco francà en l'artitgel 4 da la Constituziun. Tut las quatter linguas èn damai ina part integrala da nosssa cultura ed impurtantas per l'identitad da la Svizra.

Il tudestg, il franzos ed il talian èn ultra da quai las linguas uffizialas da la Confederaziun. Las autoritads federalas ston communitgar en las trais linguas uffizialas. Perquai vegnan ils texts uffizials da la Confederaziun redigids ed actualisads en trais linguas. Il rumantsch è lingua uffiziala mo en il contact cun persunas da questa lingua.

Ils chantuns fixeschan sezs lur linguas uffizialas a basa da las linguas maioritaras che vegnan discurridas en tut il chantun ubain en singulas parts. La grafica mussa la repartiziun geografica da las quatter linguas naziunalas. Tut insatge auter resulta, sch'ins dumonda suenter las cumpetenzas linguistics individualas. Qua sa mussa ina cuntrada linguistica bler pli complexa, surtut en regions urbanas, che vegnan influenzadas da facturs sco la mobilitad e la migraziun professiunala (tant entaifer la Svizra sco er da l'exteriur). En cumparegliaziun cun las procentualas da las linguas naziunalas è la quota da las persunas che n'han betg ina lingua naziunala sco lingua principala magari auta.

Dapi intgins decennis importa questa quota circa 10 pertschient da la populaziun residenta en Svizra.

Tgi sa en tge lingua ch'el scriva? Statua a l'entrada da la Chasa federala (bronz 1902; M. Reymond, Paris)

Organisaziun

Il servetschs linguistics da l'administraziun federala èn organisads sco suonda:

- Servetschs linguistics centrals da la Chanzlia federala;
- servetschs linguistics dals departaments;
- servetschs da translaziun da singuls uffizis federals.

Il servetschs èn per regla dividids tenor linguas. Els lavuran independentamain in da l'auter. Il Servetschs linguistics centrals da la Chanzlia federala coordineschan las activitads.

La maioritad da las collavuraturas e dals collavuratur è engaschada en il departaments, var in sisavel lavura tar il Servetschs linguistics centrals da la Chanzlia federala. Da la cumposiziun linguistica dals employads resultan evidentamain las linguas da translaziun principalas, il franzos ed il talian; il tudestg, l'englais ed il rumantsch han pli pitschens dumbers da collavuratur. Ina quantitad creschenta d'incumbensas vegn surdada a translatur externs che vegnan incumbensads directamain dals departaments e dals uffizis. La Confederaziun dispona er d'in tichert dumber d'interprets che pon vegnir engaschads en cas da basegn.

Ulteriurs servetschs linguistics da la Confederaziun

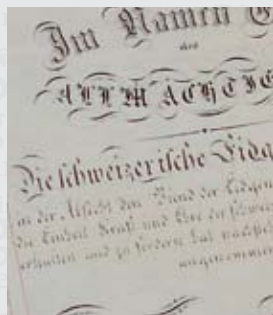
Betg mo l'administraziun federala centrala, mabain er autras instituziuns da la Confederaziun svizra, sco il parlament, ils tribunals federals e la Scola politecnica federala, lavuran e s'expriman en las linguas uffizialas ed han perquai agens servetschs linguistics.

Las firmas da las qualas la Confederaziun ha ina participaziun da maiortad (VFF, Posta svizra, Swisscom e.u.v.) na ston betg observar la Lescha da linguas. Er ellas lavuran dentant en pliras linguas e resguardan en lur pratica areguard il diever da las linguas ils basegns e giavischs da lur clientella.

Plurilinguitad instituziunala: il svilup istoric

Fin l'onn 1798 è la veglia Confederaziun svizra stada in construct da chantuns uffizialmain germanofons; il franzos ed il talian vegnivann duvrads sulettamain en comunicaziuns uffizialas ed en texts giuridics che sa drizzavan a las autoritads ed a la populaziun en ils territoris subdits. Per in curt temp durant la Republica helvetica (1798–1803) èn il tudestg, il franzos ed il talian stads linguas uffizialas equivalentas. En l'Acta da mediaziun (1803) ed en il Contract federal (1815) n'è la plurilinguitad dentant betg pli vegnida menziunada explicitamain.

La Constituziun federala da l'onn 1848 ha reintroducì la plurilinguitad instituziunala

(art. 109) e cun las proximas revisiuns è quella vegnida rinforzada vinavant, fixond per exempel la represchentanza da las trais linguas naziunalas en il Tribunal

federal (1874), introducind la differenziaziun tranter linguas uffizialas e linguas naziunalas cun la reconuschientscha dal rumantsch sco lingua naziunala (1938), reconuschend il rumantsch sco lingua uffiziala en il contact cun personas da lingua rumantscha (1996) e francond la libertad da lingua sco dretg fundamental (1999).

In mument decisiv en l'istorgia da la plurilinguitad instituzionala: la «Collecziun repassada da las leschas ed ordinaziuns federalas» (1848-1947) è vegnida publicgada en las trais linguas uffizialas.

Translaziun e redacziun

Il servetschs linguistics da l'administraziun federala furneschan in grond dumber da prestaziuns en differents secturs:

- **Translatar texts da la Confederaziun en las linguas uffizialas, per part er en rumantsch ed englais:**

Ils texts principals èn: sbozs da leschas e d'ordinaziuns, rapports da consultaziuns, missivas dal Cussegl federal, intervenziuns parlamentaras e rapports dal parlament, comunicaziuns a las medias, texts per l'internet, pleds uffizials, explicaziuns davart las votaziuns, disposiziuns, brevs a las burgaisas ed als burgais, directivas e formulars.

- **Rediger, elavurar e curreger texts:**

Tscherts texts uffizials (sco per exempel las explicaziuns davart las votaziuns u discurs) vegnan redigids parallelamain en pliras linguas. Las versiuns linguistics da leschas e d'ordinaziuns vegnan examinadas e repassadas a medem temp (uschenumnada coredacziun).

- **Preparar texts per la publicaziun:**

Ils texts uffizials da la Confederaziun vegnan publicgads mintga emna en il Fegl uffizial federal ed en la Collecziun uffiziala da las leschas federalas. Ils texts en l'internet vegnan actualisads continuadamain.

La translaziun e la revisiun succedan per lur natira suentar ch'in text è vegnì terminà en la lingua originala. En questa fasa datti savens pretensiuns cuntradictoricas: l'autur dal text vulesch publicar quel il pli spert pussaivel suentar avair fini sia lavur ed en quest'optica po il process da translaziun parair ina retardaziun. En realitad èn ils translatur ed ils revisurs dentant per professiun lecturs attents e critics, uschia che la translaziun daventa l'emprim term da cumprova per la chapibilità e coerenza dal text original; l'examinaziun dal text daventa pli ritga en preschientscha d'ina segunda lingua, quella da la translaziun.

Las meglras cundiziuns per profitar plainamain dal potenzial analitic dal process da translaziun èn damai ina relaziun da confidenza tranter l'autur ed il translatur u revisur dal text – pli generalmain è damai fritgaivla ed optimala per la qualitat d'in text ina stretga collavuraziun tranter ils auturs e redactors d'in text ed ils servetschs linguistics.

Plurilinguitad instituziunala: il rom giuridic

Sin plaun internaziunal ha la Svizra approvà l'onn 1997 la Charta europeica da las linguas regiunalas u minoritaras, l'onn 1998 la Convenziun da basa per proteger las minoritads naziunalas e l'onn 2008 la Convenziun davart la protecziun e la promoziun da las diversas furmas d'expressiun culturala.

La Lescha federala dals 5 d'october 2007 davart las linguas naziunalas e la chapientscha tranter las cuminzanzas linguisticas (Lescha da linguas) e l'ordinaziun respectiva da l'onn 2010 precisaschan l'incumbensa costituziunala. Tenor quellas duai vegnir rinforzada la quadrilinguitad da la Svizra, vegnir consolidada la coesiun interna dal pajais, vegnir promovida la plurilinguitad individuala ed instituziunala en las linguas naziunalas ed er vegnir mantegnidas e promovidas la cultura e la lingua rumantscha e taliana.

Per che questas disposiziuns na restian betg senza effect, dovri er vinavant grondas stentas. Ils principis èn clers ed incontestads, e tuttina na vegnan els betg adina ademplids cumplettamain. Lur realisaziun è ina sfida constanta e premetta in grond engaschament.

Il passaport svizzer: viagiar enturn il mund en pliras linguas.

Qualitad e criteris metodologics

- **Terminologia:**

La lavur da terminologia cumpiglia l'activitad d'elavurar, da rimnar e da metter a disposiziun la terminologia spezialisada en la banca da datas online TERMDAT, però er da coordinar, da cussegljar e da sustegnair ils uffizis, ils departaments ed auters posts spezialisads per il diever d'ina terminologia adequata. Uschia stat a disposiziun a las autoritads ina vasta collecziun da terminologia spezialisada d'auta qualitad en pliras linguas.

- **Cussegliaziun en dumondas linguisticas:**

Discussiun davart dumondas linguisticas particularas e reflexiun davart il svilup da la lingua (novs plects, plects esters, novas furmas linguisticas en connex cun las novas medias), cussegliaziun ed infurmaziun d'employiadas e d'employiads federals sco er da burgaisas e da burgais.

- **Elavuraziun da standards redacziunals:**

Directivas per la lingua en general e per la redacziun da texts uffizials, mussavia per las missivas, recumandaziuns per ina lingua neutrala areguard la schlattaina e davart il tractament d'anglicissem, sbozs da texts per la procedura da legislaziun e per la corrispondenza uffiziala.

- **Politica da linguas:**

Collavuraziun per fixar, per realisar e per sviluppar vinavant la politica da linguas e per controllar sia realisaziun (monitoring da las linguas uffizialas).

Las reglas dal gieu...

Las prestaziuns dals servetschs linguistics dals departaments e da la Chanzlia federala (redacziun, translaziun e revisiun) pretendan in temp da lavur adequat e calculabel. Gia che questas lavurs èn liadas stretgamaing a las diversas fasas da preparaziun dals text èsi necessari che la collavuraziun tranter ils incumbensaders ed ils translaturers saja stretga, constanta e planisada.

Mo uschia poi vegnir garantì che la planificaziun da las lavurs saja realistica ed optimala e ch'ìls termin da consegna possian vegnir resguardads.

Co proceder per incumbensas da translatar

- Planisar ad ura il temp necessari per la translaziun.
- Prevoir, sche necessari, in budget adequat per la translaziun en las diversas linguas.
- Annunziar baud avunda las translaziuns planisadas al servetsch da translaziun.
- Fixar ensemen cun il servetsch da translaziun in termin adequat.
- Laschar translatar in text pir suentar la controlla redacziunala.
- Furnir al servetsch da translaziun la documentaziun necessaria.
- Inditgar ina persuna da contact adattada, cuntanschibla durant il temp da la translaziun.

La Confederaziun svizra ha ina identitad plurilingua visibla.

Resursas, instruments, proceduras

La lavur dals servetschs linguistics da l'administraziun federala sa basa sin ils suandants tschintg elements essenzials:

- collavuraturas e collavuraturus qualificads cun ina scolaziun academica che absolvan cuntinuadamain furmaziuns da perfecziunament;
- rolla activa instituziunalsada en mintga fasa impurtanta da la redacziun d'in text;
- utilisaziun da novas tecnologias en ils secturs da la translaziun, da la lexicografia e da la terminologia, ultra dals instruments tradiziunals;
- collavuraziun interna da la Confederaziun (Gruppa interdepartamentala dals servetschs da translaziun, Cumissiun interna da redacziun, Cumissiun da redacziun dal parlament e.u.v.) e collavuraziun externa (scolas autas, chantuns e federaziuns);
- scolaziuns e furmaziuns supplementaras deditgadas a diversas tematicas che permettian als participants d'approfondar lur cumpetenzas specificas e da barattar experientschas (seminaris da legislaziun a Murten, seminaris a Bellinzona, di da las linguas).

Il talian: sin via a l'egualitad factica

Il talian è formalmain ina lingua uffiziala da la Confederaziun, en la pratica sa distingua sia posiziun dentant da quella dal tudestg e dal franzos. En consequenza da las linguas da lavur dals emploiads federals, vegnan las proceduras administrativas e legislativas realisadas en tuttas fasas en emprima lingua en tudestg, mintgant en franzos, quasi mai en talian. Gia che mo paucs collavurats da lingua taliana lavuran en ils uffizis, datti en il process legislativ ina discrepanza tranter in bilinguissim de facto da las lavurs preliminaras ed in trilinguissim de jure dals texts legislativs finals. La versiun taliana dals texts legislativs vegn redigida en ina procedura diversa da quella da las autras versiuns. En quest context ha la Divisiun taliana dals Servetschs linguistics centrals da la Chanzlia federala ina rolla impurtanta (l'antier Secretariat per la Svizra taliana, fundà il 1917 sco emprim servetsch linguistic). La Divisiun taliana è cumpetenta per la versiun taliana d'ina lescha da l'emprim sboz fin a la deliberaziun tras il Cussegl federal, da la votaziun finala en las chombras federalas fin a la publicaziun. Ella collavura cun ils servetschs linguistics dals departaments.

Cumissiu interna da redacziun (CIR)

La CIR garantisce che las leschas da la Confederaziun sajan chapavlas, formuladas en moda simpla e linguisticamain correctas, e quai sin tut ils stgalims (pia da la Constituziun federala sur las leschas fin a las ordinaziuns dals uffizis). Per quest intent examinescha e repassa ella ils sbos che vegnan dals uffizis, mintgant er dal parlament u da las dretgiras. La CIR è in gremi interdisciplinar ed interdepartamental: Ella sa cumpona da spezialistas e da spezialists da lingua dals Servetschs linguistics da la Chanzlia federala sco er da giuristas e da giurists da l'Uffizi federal da giustia. Uschia cumbinescha ella cumpetenzas linguistics cun cumpetenzas giuridicas. La versiun tudestga e la versiun franzosa dals sbos vegnan per regla examinadas e repassadas parallelamain (l'uschenumnada coredacziun). En quest connex garantisce la CIR er che las versiuns linguistics correspundian ina a l'autra areguard il cuntegn ed areguard la furma.

TERMDAT

TERMDAT (www.termdat.ch) è la banca da datas terminologica plurilingua da l'amministraziun federala (linguas naziunalas plus englais). Ella è resultada l'onn 1987 da la collavuraziun cun la Cumissiu europeica. Ella cuntogna ultra da la terminologia svizra er ina schelta da la terminologia spezialisada da l'Uniu europeica. En tut cumpiglia la banca da datas 1,5 milliuns endataziuns, da quellas èn 400 000 specificamain svizras.

Il num latin da la Svizra, «Confoederatio Helvetica», sin la fatschada da la Chasa federala, regorda als Helvets, il pievel celtic che populava la Svizra bassa durant il temp preroman.

Il rumantsch ha ina posiziuin particulara

Dapi l'onn 1938 è il rumantsch lingua naziunala e dapi l'onn 1996 lingua uffiziala da la Confederaziun en contact cun las persunas che discurren rumantsch. Quellas pon sa drizzar a las autoritads federalas en tut ils tschintg idioms rumantschs, ils texts da la Confederaziun vegnan redigids exclusivamain en rumantsch grischun.

Las leschas federalas las pli impurtantas vegnan er publicgadas en rumantsch grischun. Las versiuns rumantschas han il status da translaziuns e n'han betg vigur legala. La Chanzlia federala definescha ils texts che duain vegnir translatacs, suenter avair consultà la Chanzlia chantunala dal Grischun ed ils posts federals interessads. Actualmain datti per exempel ina versiun rumantscha da la Constituziun federala svizra, dal Cudesch civil svizzer, dal Cudesch penal svizzer e da la Lescha da linguas.

Per consequenza da la nova Lescha da linguas è vegnida stgaffida l'onn 2010 en la Chanzlia federala ina piazza per la coordinaziun da las translaziuns rumantschas en l'administraziun federala.

Infurmaziuns: www.bk.admin.ch >
Documentaziun > Linguas > Publicaziuns
en rumantsch

Quala è la rolla da l'anglais?

L'anglais n'è betg ina lingua uffiziala da la Svizra, ma tuttina ina lingua impurtanta per noss pajais. Quai vala en spezial per l'economia privata ch'è orientada fermamain a l'export e per la quala la piazza da finanzas ed il turissem giogan ina rolla centrala. Fin ussa na datti en l'administraziun federala naginas prescripziuns davart la dumonda, tge texts uffizials che ston vegnir translats en anglais. Ils departaments ed ils uffizis decidan sezs, tenor criteris pragmatics, tge texts che vegnan translats. Divers contracts internaziunals ed intginas leschas impurtantas sco la Constituziun federala, il Cudesch civil svizzer ed il Cudesch penal svizzer stattan a disposiziun en anglais. La versiun englaisa da las leschas federalas n'ha dentant betg vigur legala.

Las translaturas ed ils translats englais lavuran en ils singuls departaments e tar la Chanzlia federala. Quella coordinescha er las translaziuns englaisas e collavura cun translaturas e cun translats externs.

Infurmaziuns: www.bk.admin.ch >

Tematicas > Linguas > Translaziun > Anglais

Basa legala

Constituziun federala: En ils artitgels 4, 18 e 70 èn francads ils princips davart las linguas naziunals ed uffizialas, la libertad da lingua sco er las mesiras da promoziun e da sustegn.

Lescha ed Ordinaziun da linguas: Ellas reglan l'applicaziun da las linguas uffizialas e la plurilinguitad da las autoritads federalas, la promoziun dal barat tranter las cuminanzeas linguisticas, il sustegn dals chantuns plurilingvs sco er la promoziun da la lingua e cultura rumantscha e taliana.

Lescha davart las publicaziuns uffizialas: Ils texts uffizials vegnan publicgads a medem temp en tudestg, franzos e talian; tuttas trais versiuns linguisticas han la medema vigur legala.

Ordinaziun davart la translaziun en l'administraziun generala da la Confederaziun: Ella fixescha co ch'ils servetschs linguisticos dals departament e da la Chanzlia federala èn organisads e co che las incumbensas èn repartidas.

Ordinaziun da l'Assamblea federala davart la Cumissiun da redacziun: Ella regla la cumposiziun, las incumbensas e las proceduras da la Cumissiun da redacziun dal parlament sco er la collavuraziun cun ils servetschs linguisticos.

Reglament davart la Cumissiun interna da redacziun: El regla la cumposiziun e las incumbensas da la Cumissiun interna da redacziun.

Instrucziuns dal Cussegl federal davart la promoziun da la plurilinguitad entaifer l'administraziun federala: Ellas cuntregnan regulaziuns davart la lingua da lavur e davart l'organisaziun da las translaziuns e da la redacziun en l'administraziun federala.

Plurilinguitad e novas tecnologias

Il svilup rasant e cuntinuant da las tecnologias d'infurmaziun ha consequenzas per la communicaziun instituziunala e pia er per la relaziun tranter la populaziun ed il stadi. Numerusas dumondas praticas èn colliadas cun quai.

Las medias electronicas han d'ina vart l'effect che texts ed infurmaziuns da las autoritads èn accessibels directamain ed immediatamain per la publicitad. Grazia a lur interactivitad simplifitgeschan ellas da l'otra vart l'interacziun da la populaziun e da las interpresas cun las instanzas sin tut ils plauns e faciliteschan il diever dals dretgs politics. Las collavuraturas ed ils collavuratur dals servetschs linguistics ston emprender cuntinuatamain da duvrar ils novs meds d'informatica ed els ston sa fatschentar cun ils aspects technics e cun las consequenzas che quels han per lur lavur. Tras las paginas d'internet dals departaments è plinavant sa midada la moda e maniera da communitgar cun la populaziun. Quai è ina gronda sfida per ils servetschs linguistics. La communicaziun

La communicaziun fa dapli effect sch'ella vegn realisada en pliras linguas

daventa adina pli svelta. Quai pretenda d'ina vart novas furmas scrittas che correspundan a las cundiziuns da communitgar spezialas (curt, precis, cler), da l'autra vart èsi necessari che tut las personas participadas collavurian en moda effizienta.

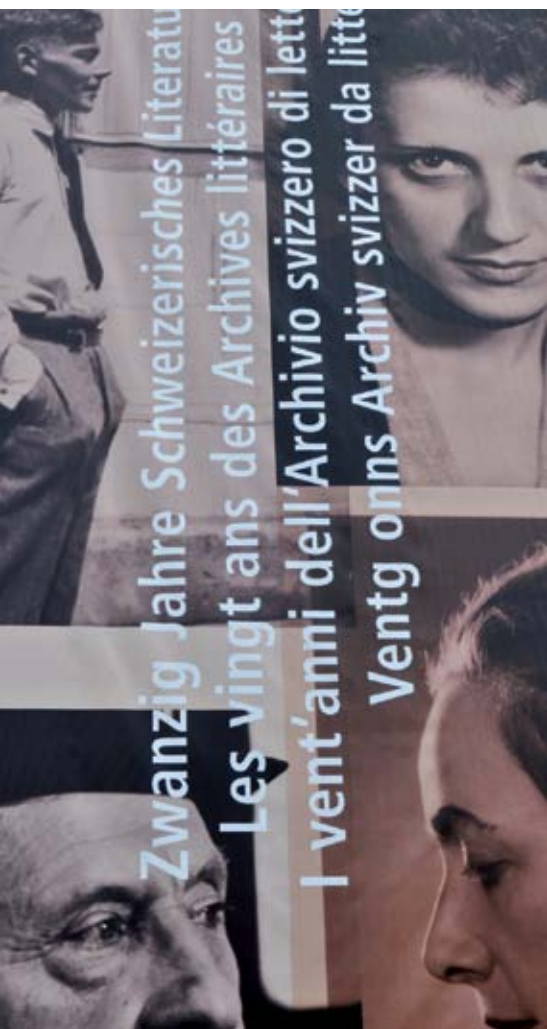
Gia oz stat la gronda part da las paginas d'internet da la Confederaziun a disposiziun en almain trais, per part schizunt en tschintg linguas. Quai facilitescha la comunicaziun cun la populaziun e garantescha che l'agir dal stadi saja transparent. Cun lur lavur gidan ils servetschs linguistics da l'administraziun federala en moda decisiva a realisar la strategia dal Cussegl federal per realisar ina societad d'informaziun en Svizra.

Il progress da l'administraziun electronica

La Strategia svizra dad e-government da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas ha la finamira che la populaziun e l'economia possian evader electronicamain las fatschentas cun las autoritads cumpetentas e che las burgaisas ed ils burgais possian far diever da lur dretgs politics via internet. Ils servetschs vegnan amplifitgads cuntinuadamain, oz stattan a disposiziun gia ils suandants instruments:

- publicaziun electronica da texts uffizials (Collecziun uffiziala da las leschas federalas e Fegl uffizial federal)
- spurtegl virtual da las autoritads (ch.ch)
- administraziun electronica e Vote électronique.

Diversitad linguistica e culturala: l'Archiv svizzer da literatura.

Collavuraziun

Il servetschs linguistics da l'administraziun federala èn activs en gremis che s'occupan da la translaziun, da la redacziun plurilingua da leschas e da la lingua administrativa.

Sin plaun naziunal

- Associaziun svizra da linguistica applitgada (VALS/ASLA)
www.vals-asla.ch
- Federaziun svizra dals translators, terminologs ed interprets (ASTTI)
www.astti.ch

- Collavuraziun cun chantuns plurilings, interpresas grondas ed autras organisaziuns svizras (Computern).
- «Délégation à la langue française»
La Secziun franzosa da la Chanzlia federala collavura cun questa cumissiun da la Conferenza dals directurs chantunals da l'educaziun publica da la Svizra franzosa e dal Tessin.
www.dlf-suisse.ch
- Societad svizra da legislaziun (SSL)
www.sgg-ssl.ch

Intgins exempels da cooperaziuns

Program naziunal da perscrutaziun dal Fond naziunal svizzer «Plurilinguitad e cumpetenza linguistica en Svizra» (PNP 56)

Ils Servetschs linguistics centrals da la Chanzlia federala han furnì infurmaziuns per ils studis «Co vegn la plurilinguitad vivida en l'administraziun federala?» e «Davart l'equivalenza da texts giuridics en differentas linguas».

www.nfp56.ch

Linguistica informatica

La Secziun tudestga dals Servetschs linguistics centrals da la Chanzlia federala collavura cun l'Institut da linguistica informatica da l'Universitad da Turitg per sviluppar metodas informaticas che sustegnan la redacziun da leschas.

www.cl.uzh.ch

Er las visitadras ed ils visitaders da la Chasa federala vegnan beneventads en pliras linguas.

Sin plaun internaziunal

- La Conferenza dals servetschs da translaziun dals stadis europeics vul promover la collavuraziun tranter ils servetschs da translaziun ed da terminologia da las administraziuns publicas sin plaun europeic. www.cotsoes.org
- Stab da redacziun dal Ministeri federal da giustia a Berlin: La collavuraziun permetta il barat d'experienceschas en il sector da la redacziun legislativa en lingua tudestga. www.bmj.de
- Rete per l'eccellenza dell'italiano istituzionale (REI): En la REI sa radunan represchentants d'organs da l'Uniun europeica, da las administraziuns publicas da l'Italia e da la Svizra, da scolas autas, d'instituts da normaziun e d'autras instituziuns. Ella vul render la comunicaziun instituziunala en talian pli clera, chapaivla ed accessibla a tuts. www.reterei.eu

- «Commission générale de terminologie et de néologie»
www.dgjf.culture.gouv.fr
- «Rat für deutschsprachige Terminologie»
www.radt.org
- «Rat für deutsche Rechtschreibung»
www.rechtschreibrat.com

Institut da plurilinguitad da l'Universitad da Friburg e da la Scuola auta da pedagogia da Friburg

Cun l'entrada en vigur da l'Ordinaziun da linguas è l'Institut da plurilinguitad a Friburg daventà il center per retschertgas scientificas en connex cun la plurilinguitad. A questa materia as deditgeschan ses Center scientific da cumpetenzia per la plurilinguitad e ses center da documentaziun. L'Institut collavura er cun l'administraziun federala cun studis punctuals davart dumondas ed aspects che vegnan fixads cuminaivlamain.

www.institut-mehrsprachigkeit.ch

www.zentrum-mehrsprachigkeit.ch

Uteriusas infurmazions

www.bk.admin.ch/linguas